

T.C.
YARGITAY
HUKUK GENEL KURULU

TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

ESAS NO : 2022/11-63
KARAR NO : 2023/722

İNCELENEN KARARIN
MAHKEMESİ : Bakırköy 3. Asliye Ticaret Mahkemesi
TARİHİ : 26.11.2020
SAYISI : 2020/595 E., 2020/789 K.
DAVACI-KARŞI DAVALI: Z. Ö.
DAVALI-KARŞI DAVACI: K. M. Mutfak Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
DAVA TARİHİ : 20.03.2015
KARAR : Asıl davanın reddine, karşı davanın kabulüne
TEMYİZ EDEN : Davacı-Karşı Davalı vekili
ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 17.06.2020 tarihli ve 2019/3224 Esas, 2020/2963 Karar sayılı BOZMA kararı

Taraflar arasındaki asıl davada ortaklıktan çıkma yahut limited şirketin feshi, karşı davada limited şirket ortaklığından çıkarma davalarından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince asıl davanın reddine, karşı davanın ise kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davacı-karşı davalı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince davacı-karşı davalının istinaf başvurusunun esasan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı-karşı davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 11. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, İlk Derece Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davacı-karşı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar

verildikten ve temyiz incelemesi sırasında duruşmanın düzenlendiği 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 369 uncu maddesinin direnme kararının temyizini kapsamadığı, direnmenin düzenlendiği aynı Kanun'un 373 üncü maddesinde ise duruşmaya yer verilmediği gözetildiğinde direnme kararlarının temyiz incelemesinde duruşma yapılamayacağı kabul edilerek temyiz eden davacı vekilinin duruşma isteminin reddine karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

ASIL DAVA

I. DAVA

Davacı vekili; davalının iki ortaklı bir şirket olduğunu, müvekkilinin %15 oranında hissesinin bulunduğunu, diğer ortak dava dışı F. K. ile şirketi birlikte yöneterek müvekkilini müdür olarak tayin edeceği hususunda anlaşıldığını, ancak müvekkilince vekil tayin edilen dava dışı Ş. E.'nin diğer hâkim ortak ile işbirliği içerisinde müvekkilinin müdürlük yetkilerini elinden aldığını, diğer ortağın müvekkili hakkında aşağılayıcı, hakaret ve tehdit içeren beyanlarda bulunduğunu, şirketin yönetilemediğini, müvekkilinin davalı şirket hakkında bilgi alma hakkının engellendiğini, şirket kayıtlarının gizlendiğini, davalı şirket malvarlığının diğer ortağa aktarıldığını, üçüncü kişilere pay devrinin esas sözleşme ile sınırlandırıldığını, ortaklık ilişkisinin devamının çekilmez hâle geldiğini ileri sürerek müvekkilinin haklı nedenle davalı şirket ortaklığından çıkmasına, bu kapsamda ayrılma akçesinin olarak fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak üzere 1000,00 TL'nin faiziyle tahsiline, bu taleplerin reddi hâlinde davalı şirketin fesih ve tasfiyesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili; davacı ile diğer ortak arasında adi yazılı ortaklık sözleşmesine binaen müvekkili şirketin kurulduğunu, müvekkilinin kuruluş aşamasında davacının giderlere katılmadığını, sonrasında davacının ortaklık barışını bozan türde fiillere girişip ortaklıktan ayrılmak isteğini belirttikten sonra şirkete gelmediğini, 19.03.2014 tarihinde K. Endüstriyel Mutfak Ür. San. ve Tic. Ltd. Şti.'yi kurduğunu, unvanın M. Endüstriyel Mutfak Ür. San. ve Tic. Ltd. Şti. olarak değiştiğini, bu şirketin müvekkili ile aynı alanda faaliyet gösterdiğini,

diğer ortağın adını kullanarak satış yapıldığını, davacı fiillerinin diğer ortak ile arasındaki sözleşmeye ve iyi-niyet kaidelerine aykırı olduğunu, şirket sermayesinin dörtte birinden davacıya düşen kısmın diğer ortak tarafından kuruluşta ödendiğini, vekilin vekâletnamedeki yetkiler dahilinde işlem yaptığını, davacının bu durumdan haberdar olduğunu, davacının müvekkilini borç altına soktuğunu, müvekkili şirketin faaliyetine devam ettiğini, davacının bilgi alma ve inceleme hakkının engellenmediğini, malvarlığının diğer ortağa aktarıldığı iddiasının gerçeği yansıtmadığını, davacının şirkete sermaye yatırmamış olması sebebiyle ayrılma akçesi talep edemeyeceğini, müvekkili şirketin feshini gerektiren bir durum bulunmadığını belirterek asıl davanın reddini savunmuştur.

KARŞI DAVA

III. DAVA

Davacı vekili; asıl davadaki savunmalarına ek olarak davalının şirket içerisinde huzursuzluk çıkarıp diğer ortak hakkında asılsız ithamlarda bulunduğunu, yeni şirket kurarak rekabet yasağına aykırı hareket ettiğini, bu şirket vasıtasıyla haksız rekabet içeren faaliyetlerde bulunduğunu, tüm bu davranışlar sebebiyle davalının şirket ortaklığından çıkarılması için haklı sebeplerin oluştuğunu ileri sürerek davalının müvekkili şirket ortaklığından bedelsiz olarak çıkarılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

IV. CEVAP

Davalı vekili; asıl davadaki iddialarına ek olarak müvekkilinin ayrılma akçesine hak kazandığını, ortaklarının birbirine güvenin kalmadığını, pay devrinin engellendiğini, bu durumda müvekkilinin kusurunun bulunmadığını belirterek karşı davanın reddini savunmuştur.

V. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 22.03.2018 tarihli ve 2015/273 Esas, 2018/295 Karar sayılı kararıyla; davalı-karşı davacı şirketin iki ortaklı olup ortaklar arasında 05.12.2013 tarihli sözleşmenin akdedildiğini, sözleşmenin 12 nci maddesi gereğince davacı-karşı davalının belirli alanda ve aylık 25.000 TL bakımından tek imza ile ödeme yapma hususunda müdür olarak tayin edilecek şekilde esas sözleşmesinin hazırlandığı, ancak 13.01.2014 tarihli ticaret sicil gazetesinde

esas sözleşmenin değiştirilerek davacı-karşı davalının müdürlük yetkilerinin kaldırıldığı, düzeltme beyanında bulunan kimsenin her iki ortağın da vekili olan dava dışı Ş. E. olduğu, anılan vekile talimat verilip verilmeyeceğine dair iddia ve savunmalar hakkında yazılı delil sunulmadığı, davacı-karşı davalının iddialarına rağmen dava dışı Ş. E.'yi düzeltme işleminin yapıldığı tarihten yaklaşık bir yıl sonra 09.03.2015 tarihinde azlettiği, davalı-karşı davacı şirketin kuruluşu sırasında vekil tayin ettiği ve hakkında vekâlet görevini kötüye kullanma iddiasıyla ilgili herhangi bir işlem yapılmadığı kişinin yaptığı işlemlere katılmak durumunda olduğundan ortaklar arasındaki sözleşmeye aykırı şekilde davacı-karşı davalının müdür tayin edilmemesinin davalı-karşı davacı şirketin feshi yahut davacı-karşı davalının ortaklıktan çıkarılması hususunda haklı sebep teşkil etmeyeceği, aşığılanma, kötü yönetim, bilgi alma ve inceleme hakkının engellenmesi ve şirket malvarlığının diğer ortak hesaplarına aktarılmasına dair iddiaların ispatlanmadığı, öte yandan ortaklar arasında huzursuzluğun mevcut olduğu, davacı-karşı davalının ortaklıktan çıkma isteğini diğer ortağa bildirmekle beraber payını satmak istediği kişiye, pay devrine dair sözleşme yahut sözleşme örneğine veya payı almak isteyen kişinin bu husustaki beyanına dair bilgileri davalı-karşı davacı şirkete bildirmediği, bur tür bir girişime dair dosyaya bir delilin sunulmadığı, bu sebeple pay devrinin sınırlanmasına dair iddianın ortaklıktan çıkma için haklı sebep teşkil etmediği, davacı-karşı davalının, davalı-karşı davacı şirketin kuruluşundan kısa bir süre sonra aynı alanda faaliyet yapan dava dışı bir şirketi kurup anılan şirketin münferit imza yetkisine sahip müdürü olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (6102 sayılı Kanun) 613 üncü maddesinde belirtilen bağlılık yükümlülüğüne aykırı davrandığı, davalı-karşı davacı şirketin diğer ortağının kusurunun ispat edilemediği, davacı-karşı davalı ortağın kusurlu olması sebebiyle davalı-karşı davacı şirketin feshini talep edemeyeceği gibi haklı sebeple ortaklıktan çıkmasına izin verilmesini istemeyeceği, karşı dava bakımından 6102 sayılı Kanun'un 621 inci maddesi gereği eksik dava şartı olan genel kurul kararının yargılama sırasında dosyaya sunulduğu, davacı-karşı davalı hakkında esas sözleşmede rekabet yasağının öngörülmediği, ortaklar arasındaki pay sahipleri sözleşmesinden kaynaklı diğer ortak tarafından ileri sürülebilecek taleplerin bu davanın konusu

olmadığı, ancak davacı-karşı davalının şirket karşısında bağlılık yükümlülüğü altında olduğu, ayrıca yeni kurup unvanını sonradan değiştirdiği dava dışı şirkette diğer ortağın soyadından yola çıkılarak diğer ortağa ait şirketler ile davalı-karşı davacı şirket unvanına benzer bir unvan kullanarak dürüstlük kuralına aykırı davrandığı, dava dışı ve eski unvanı K. Endüstriyel Mutfak Ltd. Şti.'nin tek ortağının davacı-karşı davalı olduğu, ayrıca davacı-karşı davalının davalı-karşı davacı şirkette ortak olarak kalmasının sakıncalı olduğu, tüm hususlar birlikte değerlendirildiğinde şirkette huzursuzluk olduğu, güven ortamının kalmadığı ve taraflar arasında bu ilişkiyi devam ettirmenin çekilmez bir hâl aldığı, davacı-karşı davalının karşı dava kapsamında ortaklıktan çıkarılma koşullarının oluştuğu, davalı-karşı davacı şirketin borca batık olduğu tespit edildiğinden davacı-karşı davalı yararına ayrılma akçesi hükmedilmesine yer olmadığı gerekçesiyle asıl davanın reddine, karşı davanın kabulü ile davacı-karşı davalının davalı-karşı davacı şirket ortaklığından haklı sebeple çıkarılmasına, anılan şirket borca batık olduğundan davacı-karşı davalı lehine ayrılma akçesi takdirine yer olmadığına karar verilmiştir.

VI. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı-karşı davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 17.04.2019 tarihli ve 2018/656 Esas, 2019/561 Karar sayılı kararıyla; davalı-karşı davacı şirketin 2015 yılında zarar etmesinin diğer ortağın şirket malvarlığını şahsi malvarlığına aktardığına dair ispata yeterli olmadığı, davacı-karşı davalının fiilen ayrıldıktan sonra aynı alanda faaliyette bulunmak üzere yeni şirket kurarak ortaklar arasındaki güven ilişkisini sarstığı, davalı-karşı davacının müşteri potansiyeli ve ticari işletme fonundan yararlanarak haksız rekabette bulunduğu, bu durumun ortaklıktan çıkarmaya dair haklı sebep oluşturduğu, ilk derece mahkemesince verilen kararın usul ve esas bakımından kanuna uygun olduğu gerekçesiyle davacı-karşı davalının istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

VII. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı-karşı davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; “... 1- *Asıl dava, TTK'nın 638/2 maddesi gereğince açılan limited şirket ortaklığından çıkma ve çıkma payının tahsiline, bu talebin kabul edilmemesi halinde şirketin haklı nedenle feshi istemine ilişkindir. İlk Derece Mahkemesince, yukarıda yazılı gerekçeyle asıl davadaki istemlerin reddine karar verilmiş, davacı karşı davalı vekilinin asıl davaya yönelik istinaf istemleri de Bölge Adliye Mahkemesince esastan reddedilmiştir. Davacı taraf, haklı sebep olarak şirket ana sözleşmesinden talimatı olmaksızın kendisinin müdürlüğüne ilişkin maddenin tescil esnasında beyan verilmek suretiyle değiştirildiğini ve diğer ortak tarafından çalışanların yanında kendisine hakaretler edildiğini ileri sürmüş ve ispatı için tanık beyanlarından şirketin iki ortağının geçinemediği ve dava dışı ortak tarafından davacı ortağa hakaret edildiği, ortaklığın çekilmez bir halde olduğu anlaşılmaktadır. Davacı ve diğer ortak arasında imzalanan “şirket ortaklık sözleşmesi” başlıklı sözleşmede davacının kurulacak şirkette müdür olacağına kararlaştırıldığı, davalı şirketin ticaret sicili kayıtlardan da davacının, davalı şirketin ana sözleşmesiyle müdür olarak atandığı, tescil esnasında ortakların vekilince verilen beyan üzerine ana sözleşme değiştirilerek davacının müdürlüğüne ilişkin kısmın çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Tüm bu hususlardan, davacının davalı şirketin kuruluşundan itibaren diğer ortakla birlikte müdür olacağı inancıyla davalının kurucu ortağı olduğu, buna karşın davacının rızası dışında, müdürlüğüne dayanak ana sözleşme düzenlemesinin değiştirilmesi ile davacının kurucu ortak olma yönündeki iradesinin temel gerekçesinin ortadan kalktığı, şirketin kuruluşundan itibaren ortaklar arasında çekişme olduğu, tanık beyanlarından bu çekişmenin dava dışı ortağın hakaretlerine dek vardığını anlaşılmaması karşısında asıl davada davacının çıkma talebinin haklı nedenlere dayandığı anlaşılmaktadır. Bu durum karşısında asıl davada çıkma talebinin kabulü ile çıkma payı ba-*

kımından bir karar verilmesi gerekmekte iken yazılı gerekçe ile asıl davanın reddine karar verilmesi ve bu karara vaki istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmesi doğru değildir.

2- Asıl davacı karşı davalı vekilinin karşı davaya yönelik temyiz itirazlarına gelince; karşı dava, karşı davacı limited şirketin ortağının haklı sebeple şirket ortaklığından çıkarılması istemine ilişkindir. İlk Derece Mahkemesince, karşı davanın kabulü ile karşı davalının çıkarılmasına, şirketin ekonomik durumu nedeniyle çıkma payı takdirine yer olmadığına karar verilmiş, davacı - karşı davalının karşı davaya yönelik istinaf istemleri Bölge Adliye Mahkemesince esastan reddedilmiştir. Ancak, haklı sebeple ortağın ortaklıktan çıkarma için limited şirket tarafından mahkemeye başvurulmadan önce limited şirket genel kurulunda TTK 621/1-h maddesi uyarınca ve nitelikli çoğunluk tarafından bu kapsamda bir kararın alınması dava şartıdır. Karşı davacı tarafça bu yönde alınan genel kurul kararı dosya kapsamına sunulmuş ise de, kararın incelenmesinde genel kurula sadece diğer ortağın katıldığı ve onun olumlu oyu ile karar alındığı gözlenmektedir. TTK'nın 621. maddesi uyarınca şirket ortağının şirketten çıkarılması için mahkemeye başvurulması konusundaki genel kurul kararlarının temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması hâlinde alınabileceği öngörülmüş olup 2 ortaklı limited şirketlerde ortaklardan sadece birinin iştiraki ile toplanan genel kurulda kanunda aranan nitelikte çoğunluğun sağlanamayacak olması karşısında mezkur karar yok hükmündedir. Bu nedenle işbu davada dava şartı olan nitelikli çoğunluk tarafından alınan ortaklıktan çıkarmaya ilişkin genel kurul kararı bulunmadığı gözetilerek karşı davanın dava şartı yokluğundan reddine karar vermek gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiş, hükmün bozulmasına karar vermek gerekmiştir..." şeklindeki gerekçeyle karar bozulmuştur.

B. İlk Derece Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen ile önceki gerekçeye ilaveten; davacı-karşı davalının vekiline talimat vermediği, vekâlet görevinin kötüye kullanıldığı ve eski vekilin diğer ortakla davacı-karşı davalı aleyhine hareket ettiğine

dair iddiaların ispatlanamadığı, dava dışı diğer ortağın hakaret ettiğine dair iddialar bakımından ise tek tanık beyanının ispata yeterli olmayıp bu beyanın diğer tanık beyanları ile de doğrulanmadığı, kötü yönetim, bilgi alma ve inceleme hakkının engellenmesi ve diğer şirket malvarlığını kendisine aktardığına dair iddiaların objektif delillerle ispatlanamadığı, davacı-karşı davalının şirket içindeki olumsuz durumda asli kusurlu olduğu, 6102 sayılı Kanun'un 621 inci maddesi kapsamında aranan nisabın ortak sayısına göre değil toplantıda temsil edilen paylara ve şirket sermayesine bakılarak belirlendiği, bu kapsamda sadece %85 oranında paya sahip diğer ortağın katılımıyla alınan genel kurul kararı ile 6102 sayılı Kanun'un 621 inci maddesinde belirtilen çifte nisap sağlanarak eksik dava şartının ikmal edildiği gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

VIII. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen direnme kararına karşı süresi içinde davacı-karşı davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı-karşı davalı vekili; şirketin diğer ortağının kusurunun araştırılmadığını, azledilen dava dışı vekilin diğer ortağın şirketlerinde muhasebe işlerini yaptığını, müvekkilinin talimatı dışında temsil yetkisini kaldırdığını, bu talimatın diğer ortak tarafından verildiğini, ortaklar arasındaki anlaşmada vaat edilen müdürlüğün verilmediğini, bu anlaşmaya aykırılığın ortaklar arasındaki huzur ve güveni sarstığını, bu durumda kusurun diğer ortakta olduğunu, müvekkilinin ortaklığın geleceği için ilk aşamada dava yoluna başvurmadığını, vekilin azledildiği tarihin müvekkilinin kusurlu olduğunu göstermediğini, diğer ortak tarafından çoğunluk gücünün kötüye kullanıldığını, karşı dava bakımından ise alınan genel kurul kararının yok hükmünde olduğunu, müvekkilinin baskı ve ağır hakaretlere maruz kaldığını, haklı sebeple çıkmanın koşullarının gerçekleştiğini, bilgi alma hakkının engellendiğini, diğer ortağın şirket hesaplarından şahsi hesabına para aktarma iddiasının araştırılmadığını belirterek direnme kararını temyiz etmiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık;

1- 6102 sayılı Kanun'un 638/2 nci maddesi kapsamında açılan asıl davada, davacı-karşı davalının şirket ortaklığından çıkma talebinin dayanağı olarak ileri sürülen iddiaların ispatlanıp ispatlanmadığı, buradan varılacak sonuca göre davacı-karşı davalının şirket ortaklığından haklı sebeple çıkma koşullarının gerçekleşip gerçekleşmediği,

2- Davacı-karşı davalının şirket ortaklığından çıkarılmasına ilişkin olarak davalı-karşı davacı şirket tarafından sadece diğer ortağın katılımıyla alınan 12.03.2018 tarihli genel kurul kararının, 6102 sayılı Kanun'un 621/1-h maddesinde belirtilen nitelikli çoğunluğu haiz bir karar olup olmadığı, bu suretle eksik dava şartının ikmal edilip edilmediği, buradan varılacak sonuca göre karşı davanın dava şartı yokluğundan usulden reddinin gerekip gerekmediği noktalarında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk

6102 sayılı Kanun'un 638, 640, 641, 618, 620 ve 621 inci maddeleri

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 114 ve 115 inci maddeleri

2. Değerlendirme

a. (1) numaralı uyuşmazlık yönünden

1. Uyuşmazlığın çözümü için öncelikle konuya ilişkin yasal düzenlemeler ile hukuki kavram ve kurumların ortaya konulmasında yarar bulunmaktadır.

2. Limited şirketlerde ortakların ortaklıktan doğan şahsi ve mali hakları söz konusudur. Ortakların pay hakkı, şirket kârına katılma hakkı gibi mali haklarının yanı sıra, oy kullanma hakkı, ortaklığı yönetim ve idare hakkı gibi şahsi hakları mevcuttur. Limited şirketlerde ortağın şahsi haklarından biri de 6102 sayılı Kanun'un 638 inci maddesinde düzenlenen, ortağın ortaklıktan çıkma hakkıdır. Çıkma hakkı, ortağın özgür iradesi ile ortaklıktan çıkma istemini içerir. Çıkma hakkını kullanarak ortaklıktan ayrılan ortağın, ortaklığa ait bütün hak ve mükelle-

fiyetleri sona ererek şirketle arasındaki bütün ilişkisi kesilmiş olacaktır.

3. Limited şirketlerde ortakların tek yanlı iradeleriyle şirketten ayrılmaları kural olarak mümkün değildir. Bunun için ortağın çıkma iradesinin bir hukuki temele dayanması gereklidir. Bu temel 6102 sayılı Kanun'un 638 inci maddesi gereğince ya esas sözleşmesel ya da kanuni olabilir. Başka bir deyişle bu temel, ya şirket sözleşmesinin ortağa şirketten tek yanlı irade ile çıkma hakkı veren bir hükmü ya da kanunun ortaklara belirli koşullarda çıkma hakkı tanıyan düzenlemesidir.

4. 6102 sayılı Kanun'un 638/1 inci maddesi "*Şirket sözleşmesi, ortaklara şirketten çıkma hakkını tanıyabilir, bu hakkın kullanılmasını belirli şartlara bağlayabilir.*" şeklinde düzenlenmiştir. Buna göre, limited şirket sözleşmesi ile ortaklara şirketten çıkma hakkının tanınması veya bu hakkın kullanılmasının belirli şartlara bağlanması mümkündür. Ayrıca bu hakkın kullanılması için sözleşme özgürlüğü kapsamı içinde bazı şartların varlığı da gerekli kılınabilir.

5. Limited şirkette ortaklara şirketten çıkma hakkı tanıyan bir diğer durum ise 6102 sayılı Kanun'un 638/2 nci maddesinde yer alan "*Her ortak, haklı sebeplerin varlığında şirketten çıkmasına karar verilmesi için dava açabilir. Mahkeme istem üzerine, dava süresince, davacının ortaklıktan doğan hak ve borçlarından bazılarının veya tümünün dondurulmasına veya davacı ortağın durumunun teminat altına alınması amacıyla diğer önlemlere karar verebilir.*" şeklindeki düzenlemedir. Buna göre ortak, haklı bir sebebin varlığı hâlinde, diğer ortakların rıza ve muvafakatlerine lüzum olmaksızın şirketten çıkmasına müsaade edilmesini mahkemeden talep edebilmekte ve mahkeme kararı ile şirketten çıkabilmektedir. Böylece ortaklar, esas sözleşmede şirketten çıkma hususu düzenlenmiş olsun ya da olmasın şirketten çıkmalarını haklı gösterecek bir sebebin varlığı hâlinde her zaman bu hakkı kullanabileceklerdir.

6. Kanun'da çıkma davası açılabilmesi için mevcut olması gereken haklı sebeplerin ne olduğu örnekseme yoluyla dahi olsa sayılmamıştır. Haklı sebepler somut olayın niteliğine göre belirlenecek olup bu sebepler şahsi yahut maddi nitelikte olabilir. Önemlilik arz eden husus, haklı sebeplerden dola-

yı ortaklık ilişkisinin çıkma isteyen ortak yönünden çekilmez hâle gelmiş olmasıdır. Zira hiç bir ortak haklı nedenlerle çekilmez hâle gelen bir ortaklık ilişkisini devam ettirmesi beklenemez (Ünal Tekinalp, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul, 2015, s. 561). Aksi hâlde, ortak, onu ortak olmaya yönelten şartlar ortadan kalktığına şirkette kalmaya mahkum edildikten başka, şirketten ayrılmasını gerektiren sebepler doğduğu hâllerde de şirketten ayrılamaz duruma düşürülür (madde gerekçesi).

7. Haklı sebep şirketin yönetimine, ticari faaliyetlere, şirketin ekonomik durumuna, ortağın diğer ortaklarla kişisel ilişkilerine ilişkin olabilir. Ayrıca haklı sebep ortağın kendisi yanında şirket tüzel kişiliğinden yahut diğer ortaklardan da kaynaklanmış olabilir. Ancak burada önemle belirtilmelidir ki; çıkma davası açan ortağın haklı sebeplerin oluşumuna bilerek ve isteyerek yahut ihmal suretiyle katkı sağlamış olması durumunda bu sebeplere dayalı çıkma davası açması 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (4721 sayılı Kanun) 2 nci maddesine aykırılık teşkil eder. Burada önemli olan husus; ortaklık ilişkisinin ve şirket sözleşmesinin dürüstlük kuralına göre devam edebilmesinin çıkma isteyen ortak bakımından imkânsız hâle gelmesidir (Hasan Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt II, Ankara, 2014, s. 2247; Mustafa Yasan, Şirketler Hukuku Şerhi, Editör Kemal Şenocak, Cilt IV, Ankara, 2022, s. 4958, 4959; Fatih Bilgili, Ertan Demirkapı, Şirketler Hukuku, Bursa, 2013, s. 765).

8. Limited şirket ortağı tarafından açılan haklı sebebe dayalı çıkma davası ileriye etkili hüküm ifade eden bozucu yenilik doğuran bir dava olup, bu davada çıkmayı gerçekleştiren irade mahkeme kararıdır. Mahkemenin çıkmaya ilişkin kararı şirketle ortak arasındaki hukuki ilişkiyi sona erdirir ve sonuçlarını dava tarihinden değil kararın kesinleştiği tarihte doğurur. Hemen belirtilmelidir ki, ortak tarafından açılan haklı sebebe dayalı çıkma davasında davacının ortaklık sıfatının kararın kesinleştiği tarihe kadar devam etmesi gerekmektedir. Zira haklı sebebe dayalı çıkma davasında verilen çıkma kararı, sonuçlarını kararın kesinleştiği tarih itibarıyla doğuracağından davacının bu tarihte ortak olması gerekmektedir.

9. Yapılan açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; davacı-karşı davalı ile dava dışı diğer ortak arasında imzalanan 05.12.2013 tarihli ve “Şirket

(Ortaklık) Sözleşmesi” başlıklı sözleşme sonrasında 26.12.2013 tarihli esas sözleşme ile davalı-karşı davacı şirketin kurulduğu, davacı-karşı davalının şirket sermayesinin %15’i oranında 1200 adet paya sahip olduğu, davalı-karşı davacı şirketin kuruluşunda davacı-karşı davalının müdür olarak tayin edildiği, şirketi temsil ve ilzam yetkisinin bulunduğu, davacı-karşı davalının temsil yetkisinin şirketi münferit imza ile borçlanma ve şirketi taahhüt altına sokma yetkilerini içermediği, aylık 25.000,00 TL limitle sınırlı olmak üzere münferit imza ile ödeme yapma yetkisinin bulunduğu, öte yandan davalı-karşı davacı şirketin kuruluşu sırasında her iki ortağın vekili olan dava dışı Ş. E. vasıtasıyla Ticaret Sicil Müdürlüğüne verilen 31.12.2013 tarihli düzeltme beyannamesi ile şirket idaresi hakkında değişikliklerin yapıldığı, bu değişiklik ile davacının müdürlük yetkisinin kaldırıldığı, diğer ortak F. K’nin tek başına şirketi temsil ve ilzama yetkili müdür olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

10. Davacı-karşı davalı ile diğer ortak arasında imzalanan 05.12.2013 tarihli adi yazılı sözleşmedeki 7 nci maddede davacı-karşı davalının şirket müdürü olacağı kararlaştırılmış olup davacı-karşı davalının müdür olarak hangi alanlarda şirkete katkı sağlayacağı maddenin devamında açıkça düzenlenmiştir. Nitekim davalı-karşı davacı şirketin ana sözleşmesinin ilk hâli de ortaklar arasındaki 05.12.2013 tarihli sözleşme hükümlerine paralel olarak hazırlanmış olmasına rağmen davacının müdürlük yetkileri, yukarıda bahis geçen dava dışı vekil vasıtasıyla verilen düzeltme beyanıyla kaldırılmıştır.

11. Davacının davalı-karşı davacı şirketin kuruluşundan itibaren diğer ortakla birlikte müdür olacağı inancıyla şirketin kurucu ortağı olduğu, buna karşın davacı-karşı davalının rızası dışında, müdürlüğüne dayanak ana sözleşme düzenlemesinin değiştirilmesi ile davacı-karşı davalının kurucu ortak olma yönündeki iradesinin temel gerekçesinin ortadan kalktığı, bunun yanında mahkemece dinlenen tanık beyanlarından şirketin her iki ortağının da geçinemediği, davalı-karşı davacı şirketin kuruluşundan itibaren ortaklar arasında çekişme olduğu, dava dışı diğer ortak tarafından davacı-karşı davalıya hakaret edildiği, bu anlamda davacı-karşı davalı yönünden davalı-karşı davacı şirketteki ortaklık ilişkisinin çekilmez hâle geldiği belirlenmiştir.

12. Bu itibarla davacının asıl davada ileri sürdüğü çıkma talebinin haklı nedenlere dayandığının belirlenmesi ve bu haklı nedenlerin ispat edilmiş olması karşısında davacı-karşı davalının şirket ortaklığından haklı sebeple çıkma koşullarının gerçekleştiğinden çıkma talebinin kabulü ile çıkma payı bakımından yapılacak değerlendirme neticesinde hasil olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekir.

13. Hâl böyle olunca (1) numaralı uyuşmazlık bakımından Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken önceki hükümde direnilmesi doğru olmamıştır.

14. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

b. (2) numaralı uyuşmazlık yönünden

15. 6102 sayılı Kanun'un 640 ıncı maddesi; "(1) *Şirket sözleşmesinde, bir ortağın genel kurul kararı ile şirketten çıkarılabileceği sebepler öngörülebilir.*

(2) *Çıkarma kararına karşı ortak, kararın noter aracılığıyla kendisine bildirilmesinden itibaren üç ay içinde iptal davası açabilir.*

(3) *Şirketin istemi üzerine ortağın mahkeme kararıyla haklı sebebe dayanılarak şirketten çıkarılması hâli saklıdır.*" hükmü haiz olup birinci ve ikinci fıkraları ortağın şirket sözleşmesine dayalı olarak çıkarılmasına ilişkin iken üçüncü fıkra ise ortağın mahkeme kararıyla çıkarılmasına ilişkindir. Her iki durumda da ortak, kendi iradesi dışında ortaklıktan çıkarılır.

16. Ortağın haklı sebeplere dayalı olarak çıkarılması için açılacak dava öncesinde şirket tarafından öncelikle şirket genel kurulunda bu yönde karar alınması gerekmekte olup bu husus 6102 sayılı Kanun'un 621/1-h maddesinde emredici şekilde düzenlenmiştir. Bu nitelikteki bir karar kanun koyucu tarafından önemli kararlar arasında sayılmış olup kararın alınabilmesi için Kanun'un 621 inci maddesinde ağırlaştırılmış nisaplar öngörülmüştür.

17. Buna göre haklı sebeplerle çıkarma davası açılması için şirket genel kurulunda geçerli bir karar alınabilmesi, temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunmasına bağlıdır. Bu yeter sayı koşulu sağlanmayan genel kurul kararları yok hükmünde olup böyle bir karara dayalı olarak açılan çıkarma davasının da dava şartı yokluğundan

usulden reddine karar verilir. Zira bu vasıftaki şirket genel kurul kararı, 6100 sayılı Kanun'un 114/2 nci maddesi anlamında çıkarma davası için aranan özel dava şartı niteliğindedir. Bu sebeple mahkemece yargılanmanın her aşamasında resen gözetilecek hususlardan biridir.

18. Yapılan açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; haklı sebeplerle şirket ortaklığından çıkarma talepli olarak açılan karşı davanın açıldığı tarihte 6102 sayılı Kanun'un 621/1-h maddesi gereğince davalı-karşı davacı şirket nezdinde alınmış genel kurul kararının dosyaya sunulmadığı, bu eksikliğin tamamlanması için davalı-karşı davacı şirkete verilen süre sonunda anılan tarafça 12.03.2018 tarihli olağanüstü genel kurul kararının sunulduğu, çıkarma davası için gerekli olan kararın sadece dava dışı diğer ortağın katılımıyla alındığı, yapılan toplantıya davacı-karşı davalının katılmamış olduğu anlaşılmaktadır.

19. Dosyanın incelenmesinde davacı-karşı davalının şirket sermayesinin %15'ine denk gelen ve her biri 25,00 TL itibari değerinde 1200 paya sahip olup diğer ortak dava dışı F. K.'nin ise sermayenin %85'ine denk gelen ve her biri 25,00 TL itibari değerinde 6800 paya sahiptir. Dosyaya sunulan 12.03.2018 tarihli genel kurul kararında ise davacı-karşı davalının ortaklıktan çıkarılması için alınan kararın sadece diğer ortak dava dışı F. K.'nin olumlu oyuyla alınmıştır.

20. 6102 sayılı Kanun'un 620 nci maddesinde olağan genel kurul kararlarının toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınacağı düzenlenmiş iken 621 inci maddesinde ise önemli kararların ise temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması hâlinde alınacağı düzenlenmiştir. 6102 sayılı Kanun'un 621 inci maddesinde önemli kararların alınması sırasında "*temsil edilen*" ibaresi kullanılmış olup 620 nci maddeden farklı olarak "*toplantıda temsil edilen*" ibaresi bilinçli olarak kullanılmamıştır.

21. Bu çerçevede limited şirketi, ortak sayısının 20'den az olduğu durumda şahıs şirketi özelliklerine yaklaşacak olması nazara alındığında iki ortaklı limited şirkette her iki ortağın da aynı yönde oy kul-

lanmaması durumunda önemli kararlardan sayılan ortağın haklı sebeple ortaklıktan çıkarılması için genel kurul kararı bakımından öngörülen ağırlaştırılmış nisabın oluşması mümkün değildir. Bu sebeple tek ortak ile diğer ortak aleyhine alınan bu nitelikteki bir karar yok hükmünde olacaktır.

22. Bu itibarla davalı-karşı davacı tarafından her ne kadar 12.03.2018 tarihli genel kurul kararı dosyaya sunulmuş ise de; 6102 sayılı Kanun'un 621 inci maddesi uyarınca şirket ortağının şirketten çıkarılması için mahkemeye başvurulması konusundaki genel kurul kararlarının temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması hâlinde alınabileceği öngörülmüş olup iki ortaklı davalı-karşı davacı şirket ortaklardan sadece birinin iştiraki ile toplanan genel kurulda kanunda aranan nitelikte çoğunluğun sağlanamayacak olması karşısında, davalı-karşı davacı şirket tarafından dosyaya sunulan genel kurul kararı yok hükmünde olduğundan, işbu davada eksik olan özel dava şartının ikmal edildiği söylenebilir. Bu sebeple karşı davanın 6100 sayılı Kanun'un 115/2 nci maddesi gereğince dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verilmelidir.

23. Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında; davalı-karşı davacı tarafından dosyaya sunulan 12.03.2018 tarihli genel kurul toplantısının usule aykırı olarak yapılmış olması durumunda da yok hükmünde olduğu, bu kapsamda anılan genel kurul toplantısının yapılma sürecinde davacı-karşı davalıya toplantı davetinin usulüne uygun olarak yapıp yapılmadığının belirlenmesi gerektiği, usulüne uygun çağrı yapılmayan genel kurul toplantısında alınan kararların da yok hükmünde olduğu, bu durumda ise karşı davanın yine dava şartı yokluğundan usulden reddinin gerektiği, bu sebeple (2) numaralı uyuşmazlık bakımından direnme kararının bu değişik gerekçeyle bozulması gerektiği görüşü ile 6102 sayılı Kanun'un 618 inci maddesi gereğince kural olarak limited şirketlerde ortakların oy hakkının esas sermaye paylarının itibarı değerine göre belirleneceği, davalı-karşı davacı şirketin esas sözleşmesinde buna aykırı bir düzenlemenin bulunmadığı, 6102 sayılı Kanun'un 621 inci maddesinde belirtilen nisap için toplantıda temsil olunan oyların en az üçte ikisinin karara olumlu oy vermiş olması ve bu oy-

lar en azından oy hakkı bulunan sermayenin tamamının salt çoğunluğunu temsil etmesi gerektiği, bu anlamda oy hakkı bulunan sermayenin tamamının salt çoğunluğunun da toplantıda hazır bulunması gerektiği, davalı-karşı davacı şirket nezdinde davanın 1200 paya, diğer ortağın ise 6800 paya sahip olduğu, dolayısıyla sermayenin %85'i oranında 6800 paya sahip ortağın katılımı ve olumlu oyuyla alınan 12.03.2018 tarihli genel kurul kararının Kanun'un 621 inci maddesinde belirtilen nisaba uygun olup geçerli bir karar olduğu, bu hâliyle eksik dava şartının yargılama sırasında ikmal edildiği, bu sebeple (2) numaralı uyuşmazlık bakımından direnme kararının uygun bulunarak işin esasına ilişkin diğer temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın Özel Daireye gönderilmesi gerektiği görüşü ileri sürülmüş ise de bu görüşler Kurul çoğunluğunca benimsenmemiştir.

24. Hâl böyle olunca (2) numaralı uyuşmazlık bakımından da Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken önceki hükümde direnilmesi doğru olmamıştır.

25. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

IX. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

(1) numaralı uyuşmazlık yönünden davacı-karşı davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının 6100 sayılı Kanun'un 371 inci maddesi gereğince Özel Daire bozma kararında belirtilen gerekçe ve nedenlerden dolayı **BOZULMASINA** oy birliğiyle,

(2) numaralı uyuşmazlık yönünden davacı-karşı davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının 6100 sayılı Kanun'un 371 inci maddesi gereğince Özel Daire bozma kararında belirtilen gerekçe ve nedenlerden dolayı **BOZULMASINA** oy çokluğuyla,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine,

Dosyanın 6100 sayılı Kanun'un 373 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kararı veren İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

05.07.2023 tarihinde kesin olarak karar verildi.

Birinci Başkanvekili
Adem Albayrak
Direnme Uygun Daireye

(“Karşı Oy”)

6. H.D. Bşk.
Murat Kıyak
Değişik Gerekçe ile Bozma

4. H.D. Bşk.
Kadri Özerdoğan
Değişik Gerekçe ile Bozma

Üye
Betül Azizağaoğlu

Üye
Memet Boran

Üye
Sevinç Türközmen

Üye
Mehmet Cebeci

Üye
Cengiz Balıkçı
Değişik Gerekçe ile Bozma

Üye
Kemal Güngör

2. H.D. Bşk.
Ömer Uğur Gençcan

12. H.D. Bşk.
Ayhan Tuncal
Değişik Gerekçe ile Bozma

Üye
Muharrem Akkaya

Üye
Adviye Füsün Ayaz

Üye
Sevil Kartal
Değişik Gerekçe ile Bozma

Üye
Sabahattin Öztemiz
Değişik Gerekçe ile Bozma

Üye
Feyzullah Taşkın

Üye
Fikret Demir

8. H.D. Bşk.
Fahri Akçin

10. H.D. Bşk.
Mustafa Taş

Üye
Özcan Turan
Değişik Gerekçe ile Bozma

Üye
Gülsüm Mısır Özyurt

Üye
Ramazan Ülger

Üye
Emir Ateş

Üye
Dr. Orhan Sekmen

Üye
Yakup Dokgöz

Karşılaştırıldı.
Yz. İşl. Md.

MD.

“KARŞI OY”

Karşı dava, limited şirket ortağının haklı nedenle şirket ortaklığından çıkarılması istemine ilişkindir.

Davanın hukuki dayanağı 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (6102 sayılı Kanun) 640/3 üncü maddesi olup buna göre haklı sebeplerin varlığı durumunda şirketin talebi üzerine mahkeme kararıyla ortağın çıkarılması mümkündür. Öte yandan haklı sebeple açılacak çıkarma davası için şirket genel kurulunun 6102 sayılı Kanun'un 621/1-h maddesi gereğince bu hususta karar alması gerekir. Bu koşul, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 114/2 nci maddesi gereği özel dava şartı niteliğini haiz olduğundan çıkarmaya ilişkin genel kurul kararı mevcut olmadan açılan davanın 6100 sayılı Kanun'un 115/2 nci maddesi gereğince usulden reddine karar verilmesi gerekir.

6102 sayılı Kanun'un 618/1 inci maddesine göre limited şirkette ortakların oy hakkı esas sermaye paylarının itibarı değerine göre hesaplanır. Şirket sözleşmesinde daha yüksek bir tutar öngörülmemişse her yirmi beş Türk Lirası bir oy hakkı verir. Hükmün devamında bu hususla alakalı cevaz verilen değişikliklerin esas sözleşmeyle öngörülebileceği düzenlenmiş olmakla birlikte böyle bir düzenlemenin esas sözleşmede bulunmaması durumunda her ortak, genel kurulda sahip olduğu esas sermaye paylarının itibarı değerine göre oy hakkını haizdir. Bu kapsamda alınacak kararlarda gerekli olan nisaplar 6102 sayılı Kanun'un 618 inci maddesi ile esas sözleşme hükümleri bir arada değerlendirilerek belirlenmesi gerekir.

Çıkarma davasının açılması için gerekli olan genel kurul kararı ise ancak 6102 sayılı Kanun'un 621 inci maddesinde öngörülen nitelikteki nisapla alınabilen bir karardır. Anılan hükme göre çıkarma davası açılabilmesi için gerekli olan genel kurul kararı, temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması hâlinde alınabilir.

Bu çerçevede öncelikle 6102 sayılı Kanun'un 621 inci maddesinde düzenlenen kararların alınabilmesi için toplantıda temsil edilen oyların en az üçte ikisinin karara olumlu oy vermiş olması ve bu oyların en azından oy hakkı mevcut esas sermayenin tamamının

salt çoğunluğunu temsil etmesi gerekir. Bu kapsamda maddede toplantı yeter sayısı belirtilmemiş ise de; toplantıda temsil edilip karara olumlu oy veren oyların en az üçte ikisinin aynı zamanda oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunu oluşturması gerektiğine dair zorunluluk nedeniyle esas sermayenin tamamının salt çoğunluğu aynı zamanda toplantı yeter sayısını da oluşturmaktadır. Bu sebeple toplantı öncesinde, oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun toplantıda hazır bulunup bulunmadığı önem arz ettiğinden bu sayı aynı zamanda hükümde aranan toplantı nisabı niteliğindedir. Dolayısıyla 6102 sayılı Kanun'un 621/1-h maddesi gereğince ancak belirtilen nisaplarda alınacak bir genel kurul kararı neticesinde bir ortağın haklı sebepler dolayısıyla şirketten çıkarılması için mahkemeye başvurulması için aranan dava şartı ikame edilmiş olur (Hülya Coştan, Limited Şirkette Genel Kurul Nisapları, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, 2015, Sayı 2015/1, s. 67, Yaşar Bozkurt, Şirketler Hukuku Şerhi, Editör Kemal Şenocak, Cilt IV, Ankara 2022, s. 4548, 4549).

Belirtilen tüm bu koşullar iki ortaklı limited şirketler için de geçerli olup bu manada iki ortaklı limited şirketler bakımından Kanun'da herhangi bir istisna da öngörülmemiştir. Bu sebeple 6102 sayılı Kanun'un 621 inci maddesindeki nisapların hesabında gözetilecek oyların ortak sayısından ziyade yine aynı Kanun'un 618 inci maddesi ile şirketin esas sözleşmesi hükümleri nazara alınarak belirlenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla aksine esas sözleşmede hüküm bulunmayan hâllerde payların itibarı değerine göre oy hakkı bulunan bir tek ortağın, temsil edilen oyların en az üçte ikisini ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunduran nitelikte bir oy hakkına sahip olduğu durumlarda, 6210 sayılı Kanun'un 621 inci maddesi anlamında önemli karar niteliğindeki kararları tek başına alabilmesi mümkündür.

Yapılan açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; davacı-karşı davalı şirket sermayesinin %15'ine denk gelen ve her biri 25,00 TL itibarı değerinde 1200 paya sahip olup diğer ortak dava dışı F. K.'nın ise sermayenin %85'ine denk gelen ve her biri 25,00 TL itibarı değerinde 6800 paya sahiptir. Dosyaya sunulan 12.03.2018 tarihli genel kurul ka-

rarında ise davacı-karşı davalının ortaklıktan çıkarılması için alınan kararın sadece diğer ortak dava dışı F. K.'nin olumlu oyuyla alındığı anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda davalı-karşı davacı şirketin sermayesi 8000 pay olup oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğu 4001 paydır. Bu anlamda dava dışı diğer ortak ise 6800 paya sahiptir. Davalı-karşı davacı şirketin dosyaya sunulan 12.03.2018 tarihli genel kurul toplantısında bu ortanın 6800 payı ile verdiği olumlu oy ile davacı-karşı davalının şirketten çıkarılması hususunda karar alınmıştır. Anılan kararın oy birliği ile alınmış olması nazara alındığında olumlu oy oranının toplantıda temsil edilen oyların en az üçte ikisini de geçtiği anlaşılmaktadır. Ayrıca ortakların oy hakkına dair şirket esas sözleşmesinde kanuni düzenlemeden ayırık bir hüküm de yer almamaktadır.

Bu itibarla 6102 sayılı Kanun'un 621/1-h maddesi gereğince karşı davanın açılabilmesi için 12.03.2018 tarihli genel kurul toplantısında alınan karar, Kanun'da öngörülen ağırlaştırılmış nisaplara uygun olarak alınmış olması nedeniyle geçerli olup bu kararın yargılama sırasında dosyaya sunulmuş olması nedeniyle eksik dava şartı ikmal edilmiştir. Dolayısıyla davalı-karşı davacı şirketin 12.03.2018 tarihli kararının yok hükmünde olup karşı davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiği söylenemez.

Tüm bu nedenlerle, (2) numaralı uyuşmazlık yönünden direnme kararının uygun bulunarak esasa ilişkin diğer temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın Özel Daireye gönderilmesi gerektiği kanaatiyle direnme kararının Özel Daire kararında belirtilen nedenlerle bozulmasına dair değerli çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Birinci Başkanvekili
Adem Albayrak

T.C.
YARGITAY
HUKUK GENEL KURULU

TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

ESAS NO : 2022/11-385
KARAR NO : 2023/881

İNCELENEN KARARIN
MAHKEMESİ : İstanbul 13. Asliye Ticaret Mahkemesi

TARİHİ : 08.09.2021
SAYISI : 2019/594 E., 2021/582 K.
DAVACI : K. T. İ. A.Ş.
(Eski Unvan: G. G. Finans Menkul Değerler A.Ş.)

DAVALILAR : 1-V. Menkul Değerler A.Ş.
(Eski Unvan: A. Menkul Değerler A.Ş.)
2-Borsa İstanbul A.Ş.

DAVA TARİHİ : 18.12.2013
KARAR : Davanın kabulüne
TEMYİZ EDEN : Davalı vekili

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 08.05.2019 tarihli ve 2018/1723 Esas, 2019/3583 Karar sayılı BOZMA kararı

Taraflar arasındaki anonim şirket payının aidiyetinin tespiti ve devri davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davalı A. Menkul Değerler A.Ş. vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince davalı A. Menkul Değerler A.Ş. vekilinin istinaf başvurusunun 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 353/1-b-1 maddesi gereğince esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı, davalı A. Menkul Değerler A.Ş. vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine **Yargıtay** 11. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, İlk Derece Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davalı A. Menkul Değerler A.Ş. vekili ile davalı Borsa İstanbul A.Ş. vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, İlk Derece Mahkemesince verilen ilk kararın davalı Borsa İstanbul A.Ş. vekili tarafından istinaf edilmediği; yine Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın da davalı Borsa İstanbul A.Ş. vekili tarafından temyiz edilmediği anlaşılmaktadır. Bilindiği üzere hukuki yarar dava şartı olduğu kadar, temyiz istemi için de aranan bir şarttır. Davalı Borsa İstanbul A.Ş. vekili ilk derece mahkemesi kararını istinaf etmediğinden ve ayrıca Bölge Adliye Mahkemesi kararını temyiz etmediğinden direnme kararını temyiz etmesinde hukuki yararı bulunmamaktadır. O hâlde davalı Borsa İstanbul A.Ş. vekilinin direnme hükmüne yönelik temyiz isteminin hukuki yarar yokluğundan reddine karar vermek gerekmiştir.

Davalı A. Menkul Değerler A.Ş. vekilinin gerekli şartları taşıdığı anlaşılan temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; müvekkilinin 09.07.1990 tarihinden 11.04.2013 tarihine kadar Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) gözetim ve denetimi altında aracı kurum olarak faaliyet gösterdiğini, müvekkili şirketin yönetim kurulunun almış olduğu 21.06.2012 tarihli karar gereğince aracılık faaliyetleri çerçevesinde sahibi olduğu yetki belgelerinin dava dışı A. Katılım Bankası A.Ş. lehine iptali için SPK'ya başvuruda bulunma kararı alındığını, SPK'nın 26.02.2013 tarihli yazısı ile müvekkilinin sahibi olduğu yetki ve izin belgelerinin iptaline karar verildiğini, davalı Borsa İstanbul A.Ş. yönetim kurulunun 11.04.2013 tarihli kararı ile müvekkilinin borsa üyeliğinden çıkarıldığını, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun (6362 sayılı Kanun) 138 inci maddesi gereğince davalı Borsa İstanbul A.Ş.'nin kurulduğunu ve İMKB'nin her türlü varlık, borç ve alacakları ile hak ve yükümlülüklerinin Borsa İstanbul A.Ş.'ye devredilmiş sayılacağına belirtilmiş olduğunu, ayrıca aynı Kanun'un 138/6-a maddesinde Borsa İstanbul A.Ş.'nin esas sözleşmesi tescil ile ilan edildikten sonra sermayenin %4'ünün İMKB'nin

mevcut üyelerine devrolunacağını düzenlendiğini, müvekkilinin 6362 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 30.12.2012 tarihinde ve hatta Borsa İstanbul A.Ş.'nin esas sözleşmesinin tescil ve ilan edildiği tarihte İMKB üyeliğine sahip bir aracı kurum olmasına rağmen pay dağıtımının dışında bırakıldığını, müvekkiline verilmesi gereken payın dava dışı A. Katılım Bankası A.Ş. tarafından kurulan diğer davalı şirkete verildiğini, davalı Borsa İstanbul A.Ş.'ye 03.09.2013 tarihli noter ihtarnamesi gönderildiğini ancak sonuç alınmadığını ileri sürerek davalı Borsa İstanbul A.Ş.'nin 04.07.2013 tarihli yönetim kurulu kararı ile diğer davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye devredilen 15.971.094 adet nama yazılı C grubu payın müvekkiline devredilmesine, davalı Borsa İstanbul A.Ş. pay defterinde davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş. lehine gerçekleştirilen usulsüz kaydın düzeltilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş. vekili; davacı ile dava dışı A. Katılım Bankası A.Ş. arasında akdedilen "Yetki Belgeleri Satış Sözleşmesi" gereğince sözleşme tarihi olan 21.06.2012 tarihinden itibaren davacının yetki belgesi, aracılık faaliyetleri ve borsa üyeliğinden kaynaklanan tüm hak ve borçlarının müvekkiline ait olduğunu, bu tarihten itibaren yetki belgelerine ve aracılık faaliyetlerine ilişkin davacıya tahakkuk eden harçlar, aidatlar vb. ödemelerin müvekkili tarafından yapıldığını ileri sürerek davanın reddini savunmuştur.

2. Davalı Borsa İstanbul A.Ş. vekili; pay devirlerinin 6362 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak gerçekleştirildiğini, müvekkili tarafından pay devrine ilişkin kararın alındığı 04.07.2013 tarihinde davacının borsa üyesi şartına sahip olmadığını, ayrıca davacı talebinin hakkın kötüye kullanılması niteliğinde olduğunu ileri sürerek davanın reddini savunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 15.02.2017 tarihli ve 2014/585 Esas, 2017/67 Karar sayılı kararı ile; SPK'nın 26.02.2013 tarihli yazısı ile davacının sahibi olduğu yetki ve izin belgelerinin iptaline karar verildiği, davalı Borsa İstanbul A.Ş. yönetim kurulunun 11.04.2013 tarihli kararı ile davacının borsa üyeliğinden çıkarıldığı, bu tarihe kadar davacının İMKB

üyeyi aracı kurum olduğu, öte yandan davalı Borsa İstanbul A.Ş. tarafından 29.07.2013 tarihinde Türkiye Sermaye Piyasaları Aracı Kuruluşlar Birliği'ne gönderilen yazıda ortaklık payı devir işlemlerinin 6362 sayılı Kanun'un Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği tarih olan 30.12.2012 tarihi esas alınarak yapıldığı açıklamasının yer aldığı, oysa davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin hem 6362 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği hem de Borsa İstanbul A.Ş.'nin kuruluşunun tescil ve ilan edildiği tarihte üyelik sıfatının bulunmadığı, dolayısıyla davalılardan A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye yapılan devir işleminin haksız ve hukuka aykırı olduğu gerekçeyle davalı Borsa İstanbul A.Ş.'nin 04.07.2013 tarihli yönetim kurulu kararı ile diğer davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye devredilen 15.971.094 adet nama yazılı C grubu payın davacıya devredilmesine, Borsa İstanbul A.Ş.'nin kayıtlarının buna göre düzeltilmesine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş. vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 18.02.2018 tarihli ve 2018/104 Esas, 2018/74 Karar sayılı kararı ile; davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş. vekilinin istinaf başvurusunun 6100 sayılı Kanun'un 353/1-b-1 maddesi gereğince esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş. vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile;

"...Dava, davalı İstanbul Borsa A.Ş.'deki kanun gereği diğer davalıya bedelsiz verilen hisselerin aidiyeti istemine ilişkindir.

Davacı vekili, davacı şirketin sahibi olduğu yetki belgelerinin dava dışı A. Katılım Bankası A.Ş. lehine iptaline ilişkin 21.06.2012 tarih 388 sayılı şirket yönetim kurul kararı sonrasında yetki ve izin belgelerinin iptaline karar verildiğini, Borsa İstanbul A.Ş. Yönetim Kurulunun 11.04.2013 tarihli kararı ile davacının borsa üyeliğinden çıkarıldığını, davacının 6362 sayılı SPK'nın 138/6-a bendi gereği yapılan pay dağıtımının dışında bırakılmasının hukuka aykırı olduğunu iddia etmiş ve davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye devredilen 15.971.094 adet nama yazılı C grubu payın davacı şirkete devredilmesine karar verilmesini istemiştir.

Davacı ile dava dışı A. Yatırım Bankası A.Ş. arasında, 21.06.2012 tarihli "Yetki Belgeleri Satış Sözleşmesi" imzalanmış olup, sözleşmenin 1. maddesinde satıcının SPK 31. madde uyarınca sahip olduğu yetki belgelerini kendi adına iptal ederek alıcıya devretmeyi, alıcının da yeni aracı kurum kurmak ve faaliyet izni almak üzere SPK'ya başvurmayı kabul ve beyan ettiği, sözleşmenin 2/i-iii maddesinde, satıcının SPK'daki faaliyetlerini kendi istemi üzerine Aralık/2009 tarihinden itibaren durdurduğu, SPK'da işlem yapmak üzere sahip olduğu yetki belgelerini iptal ederek faaliyet konusunun değiştirilmesi yoluyla sermaye piyasası faaliyetlerinden çekilmek istediği, 5/i maddesinde satışa konu yetki belgelerinin alıcı tarafından kurulacak aracı kurum lehine iptali ve faaliyet konusunun değiştirilmesi için yönetim kurulu kararı alacağı, 5/ii maddesinde de alıcı tarafından yeni aracı kurum kuruluşu için başvuru yapılacağı düzenlenmiştir.

Sözleşme akabinde davacının, A. Menkul Değerler A.Ş.'nin kuruluşuna izin verilmesi için sahip olduğu yetki ve izin belgelerinin iptali talebiyle SPK'ya başvuruda bulunduğu, Kurulun 26.02.2013 tarihli cevap yazısıyla, 15.10.2012 tarihli ve 35 sayılı toplantı ile tüm yetki ve izin belgelerinin A. Menkul Değerler A.Ş.'nin tüm hukuki işlemleri tamamlanarak faaliyete geçtiği gün itibarıyla iptal edilmesine karar verildiği, 22.02.2013 tarihli toplantıda davacının sahip olduğu yetki ve izin belgelerinin iptaline karar verildiği ve ana sözleşmesinin sermaye piyasası faaliyetlerini kapsamayacak şekilde değiştirilmesinin davacıdan istendiği, davalının 11/04/2013 tarihli karar ile borsa üyeliğine kabul edildiği, 04/07/2013 tarih ve 2013/17 sayılı karar ile Borsa İstanbul A.Ş. (C) grubu ortaklık paylarından 15.971.094 adet payın davalıya bedelsiz olarak devredilmesine karar verildiği ve Borsa

İstanbul A.Ş.'nin 01/11/2013 tarihli yazısından pay devri kararının alındığı tarih itibarıyla davacının borsa üyeliğinin sona ermiş bulunduğu gerekçesiyle davacı lehine pay devrinin yapılmadığı bildirilmiştir.

30.12.2012 tarihli 28513 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na tabi olarak borsacılık faaliyetlerinde bulunmak üzere Borsa İstanbul A.Ş. kurulmuş olup, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte başka işleme gerek kalmaksızın Ticaret Siciline re'sen tescil olunmuştur. Anılan kanun gereğince, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ve İstanbul Altın Borsasının tüzel kişilikleri Borsa İstanbul A.Ş.'nin esas sözleşmesinin tescili ile son bularak İMKB ve İAB'nin her türlü varlık, borç, alacak, hak ve yükümlülükleri, her türlü kayıt ve belgeleri bir bütün olarak maddede sayılı istisnalar dışında, herhangi bir işleme gerek olmadan Borsa İstanbul A.Ş.'ne devrolunmuştur.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 136. maddesinin 6. fıkrasının (a) bendinde; "Esas sözleşmenin tescil ve ilanını müteakip sermayenin %4'ü İMKB'nin mevcut üyelerine, binde 3'ü İAB'nin mevcut üyelerine eşit ve bedelsiz olarak, %1'i ise Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğine bedelsiz olarak devredilir." hükmü düzenlenmiştir.

Davalı Borsa İstanbul A.Ş.'nin esas sözleşmesi, 03.04.2013 tarihinde İstanbul Ticaret Siciline tescil edilmiş ve 04.04.2013 tarih 8213 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nde ilan edilmiştir.

Somut olayda, davacının öncesinde İMKB'da işlem yapmaya yetkili olduğu, yetki belgelerini 21.06.2012 tarihli "Yetki Belgeleri Satış Sözleşmesi" ile dava dışı A. Katılım Bankası A.Ş.'ye devir ettiği, aynı zamanda dava dışı şirket iştiraki olan davalı şirketin taraflar arasındaki sözleşme gereği yeni aracı kurum olarak gösterildiği, davacının satışa konu yetki belgelerinin davalı aracı kurum lehine iptali ve faaliyet konusunun değiştirilmesi için yönetim kurulu kararı aldığı ve bu hususta SPK'ya başvuruda bulunduğu dikkate alındığında tarafların 21.06.2012 tarihli sözleşme hükümlerini ifa iradesi ile hareket ettikleri açık olup, Bölge Adliye Mahkemesinin davalının 12.06.2012 (doğrusu 21.06.2012) tarihli sözleşmenin tarafı olmadığından sözleşme hükümlerinin değerlendirilmemesinde usul ve yasaya aykırı bir yön olmadığı gerekçesi yerinde değildir.

Ayrıca, 30.12.2012 tarihinde yürürlüğe giren SPK Kanunu 138/6-a maddesinde, davalı Borsa İstanbul A.Ş.'nin kurulması ve esas sözleşmesinin teskilini müteakip, MKB'da işlem yapma yetkisine sahip üyelerine bedelsiz hisse verileceği düzenlenmiş olup, işlem aşamaları itibariyle İMKB'da görünürde işlem yapma yetkisine davacı tarafın sahip olduğu düşünüldüğünde dahi, taraf iradeleri ile davacının taraflar arasındaki sözleşmeye atıf yaparak davacı adına tahakkuk eden hizmet, aidat, yetki belgesi harç tutarı gibi bedellerin davalı tarafından ödenmesinin istendiği ve bedellerin davalı tarafından ödendiği nazara alındığında, dava konusu iddiaların ileri sürmesi TMK 2/1 kapsamında dürüstçe bir davranış olarak kabul edilemeyecektir. Nitekim dosyaya davalı vekili tarafından sunulan 08.05.2014 tarihli hukuki mütalaada da benzer şekilde değerlendirilmedi bulunmuştur. Bu nedenlerle, davanın reddi gerekirken kabulüne karar verilmesi ve buna bağlı olarak Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun esaslan reddine karar verilmesi doğru görülmemiş, kararın temyiz eden davalı A. A.Ş. yararına bozulması gerekmiştir..”

gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. İlk Derece Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayı belirtilen kararı ile önceki gerekçeye ilaveten; 6362 sayılı Kanun'un 138/6-a maddesinde bozma ilâmında belirtilenin aksine davalı Borsa İstanbul A.Ş.'nin %4 hissesinin İMKB'de işlem yapma yetkisine sahip üyelerine verileceğine dair bir düzenlemenin yer almadığı, başka bir deyişle anılan Kanun maddesinde pay verilmesi için İMKB üyesinin işlem yapma yetkisine sahip olmasının aranmadığı, gerek 6362 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte gerekse Borsa İstanbul A.Ş.'nin kuruluşunun tescil ve ilan edildiği tarihte davacının İMKB üyeliğinin devam ettiği, davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin ise üyelik sıfatını 11.04.2013 tarihinde kazandığı, 6362 sayılı Kanun'un 138/6-a maddesinin emredici nitelikte olduğu, anılan Kanun maddesinde pay devrinin fiilen yapıldığı tarihte üye olunmasına dair bir ifade bulunmadığı gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen direnme kararına karşı süresi içinde davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş. vekili ile davalı Borsa İstanbul A.Ş. vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş. vekili, sözleşmenin akdedildiği 21.06.2012 tarihinden itibaren davacı şirketin yetki belgesi, aracılık faaliyetleri ve borsa üyeliğinden kaynaklanan tüm hak ve borçların müvekkiline geçtiğini ve müvekkili tarafından gerekli ödemelerin yapıldığını, 6362 sayılı Kanun'un 138/6-a maddesi gereğince yapılan bedelsiz pay devrinin amacının 2009 yılından itibaren borsada fiilen hiçbir şekilde faaliyette bulunmayan ve sermaye piyasası faaliyetlerinden tamamen çekileceğini Borsa İstanbul A.Ş.'nin kuruluşundan önce açıkça beyan ve taahhüt eden kişilere karşılıksız kazandırmalarda bulunmak olmadığını, yetki belgeleri iptal edilen, aracılık faaliyetlerini fiilen ve hukuken yürütmeyen, ticaret unvanını değiştiren ve esas sözleşmesini dâhi sermaye piyasası faaliyetlerinden çekilme yönünde değiştirerek borsa üyeliği şartlarını yitirmiş bulunan bir aracı şirkete pay devri yapılmasının istenmesi 6362 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat karşısında iyiniyet kurallarına aykırı olduğunu, Borsa İstanbul A.Ş. yönetim kurulu tarafından müvekkili lehine yapılan devrin hukuka uygun olduğunu, işbu davadaki talebin dürüstlük kuralları ve hakkın kötüye kullanılması yasağı gereğince hukuki himaye görememesi gerektiğini ileri sürerek kararın bozulmasını talep etmiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; davacı ile dava dışı A. Katılım Bankası A.Ş. arasındaki 21.06.2012 tarihli “Yetki Belgeleri Satış Sözleşmesi” gereğince davacının yetki ve izin belgelerini davalıya devretmesi karşısında gerek 6362 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte gerekse Borsa İstanbul A.Ş.'nin kuruluşunun tescil ve ilan edildiği tarihte davacının İMKB üyeliğinin devam ettiği ve Borsa İstanbul A.Ş. yönetim kurulunun 11.04.2013 tarihli kararı ile davacının borsa üyeliğinin

den çıkarıldığı gözetildiğinde 6362 sayılı Kanun'un 138/6-a maddesi gereğince pay devrinin davacıya mı yoksa davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye mi yapılması gerektiği noktasında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk

1. 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun (818 sayılı Kanun) 182 ve 183 üncü maddeleri:

2. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (4721 sayılı Kanun) 2 ve 686 ncı maddeleri:

3. 6362 sayılı Kanun'un 138 inci maddesi:

2. Değerlendirme

1. Somut olaya uygulanması gereken 818 sayılı Kanun'un 182/2 maddesi gereğince satış sözleşmesiyle satıcı, satılanı teslim ve mülkiyeti geçirmeyi; alıcı da bir bedel ödemeyi taahhüt eder. Bütün sözleşmelerde olduğu gibi satış sözleşmesinin kurulması için de tarafların objektif bakımdan esaslı noktalar üzerinde anlaşmaları gerekir. Satış sözleşmesinin objektif bakımdan esaslı noktaları satış konusu, semen ve bunların birbiriyle değiştirilmesi taahhüdüdür. Satış konusu üzerindeki hak sahipliğinde değişme menkullerde teslim, gayrimenkullerde tescil ve alacaklarda temlik şeklinde tasarruf işlemleriyle gerçekleşir. Satış sözleşmesi tam iki tarafa borç yükleyen bir sözleşme olup satıcının edimini satılan mal oluştururken, alıcının edimin de bedel (satış parası) oluşturur.

2. Satış sözleşmesi ani edimli bir sözleşmedir. Bu sözleşmede satıcının borçlandığı tek bir edim bulunmaktadır; o da zaman dilimi içinde belirli bir anda ve bir defada yerine getirilir. Borçlanılan edimin ifası, yani zilyetliğin ve mülkiyetin devri zamanla yayılmış değildir. Bu durumun tek istisnası ard arda teslimli satış sözleşmesidir. Ard arda teslimli satış sözleşmesi niteliği itibariyle sürekli borç doğuran bir sözleşmedir.

3. Satış sözleşmesinin başlıca özelliği bir mal üzerindeki hakkın bir başkasına devri borcunu doğurmasıdır. Burada sözü geçen "mal" ibaresi eşya hukuku anlamında değil, malvarlığı hukuku anlamında anlaşılmalıdır. Bu nedenle bir kimsenin malvarlığına dahil ve parayla ölçülebilen her türlü ekonomik

değer, üzerinde hukuki hakimiyet kurmaya elverişli olduğu ölçüde satış sözleşmesinin konusunu oluşturabilir; "satılan mal" kavramı içinde yer alabilir. Satılan mal, taşınır veya taşınmaz mal gibi cismani varlığı olan maddi bir mal olabileceği gibi maddi olmayan ve taşınmaz mülkiyetin kapsamına girmeyen doğal güçler satış sözleşmesine konu olabilir.

4. Mutlak ve nispi haklar da maddi olmayan mal kapsamında satış sözleşmesine konu olabilir. Bu itibarla mülkiyet veya irtifak hakkı, patent hakkı, lisans hakkı, telif hakkı gibi fikri ve sınai haklar ile alacak hakkı gibi haklar satış sözleşmesinin konusunu oluşturabilmektedir. Öte yandan ekonomik bir değer ve yarar taşıyan ve mutlak hak niteliğinde olmayan know-how, bir iş veya üretim sırrı ya da müşteri çevresi, bir işin yapılması için gerekli olan ruhsat ve yetki belgeleri de satış sözleşmesine konu olabilir. Aynı şekilde ticari şirketlerin hisse senetlerinin, kıymetli evrakta tecessüm etmiş hakların da satış sözleşmesine konu olması mümkündür.

5. Bununla birlikte TMK'nın 686 ncı maddesi gereğince bir şeye ilişkin tasarruflar, aksi belirtilmedikçe onun eklentisini de kapsar. Dolayısıyla asıl şeyin satışı durumunda, aksi kararlaştırılmadığı sürece, eklenti de satış kapsamındadır. Eklenti, asıl şey malikinin anlaşılabilen arzusuna veya yerel âdetlere göre, işletilmesi, korunması veya yarar sağlaması için asıl şeye sürekli olarak özgülünen ve kullanılmasında birleştirme, takma veya başka bir biçimde asıl şeye bağlı kılınan taşınır maldır. Eklenti, asıl şeyden geçici olarak ayrılmakla bu niteliğini kaybetmez.

6. 818 sayılı Kanun'un 182/1 maddesi gereğince satıcı satılan şeyin mülkiyetini alıcıya devretmek, böylece satılan şey üzerindeki mülkiyet hakkını ona sağlamak zorundadır. Taşınır satışlarında mülkiyet zilyetliğin devri ve teslim ile; taşınmazlarda ise tescil talebi ve tescil fiiliyle geçer. Öte yandan maddi olmayan malların da satışı mümkün olduğundan ve haklar üzerinde mülkiyet hakkından bahsedilemeyeceğinden her hak satışında o hakkın alıcıya devredilmesini sağlayan kuralların uygulanması gerekir. Hak seviyesine ulaşmamış ekonomik yarar ve faydalarda ise devir işlemi bunların alıcının tasarrufuna arz edilmekle veya alıcıya ait olmaları için gerekenlerin yapılmasıyla gerçekleşir.

7. Hemen belirtilmelidir ki; 818 sayılı Kanun'un 183 üncü maddesi gereğince parça borçlarında durumun gereğinden veya sözleşmede öngörülen özel koşullardan doğan ayrıık hâller dışında satılanın yarar ve hasarı, sözleşmenin yapılmasıyla birlikte alıcıya geçer. Ancak cins borçlarda yarar ve hasar mülkiyetin devri için gerekli işlemlerin yapılmasıyla alıcıya geçmektedir. Bu kapsamda parça borçlarda sözleşmenin yapılmasıyla satılanın her türlü yararı alıcıya intikal eder.

8. Yapılan açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; davacının sermaye piyasasında aracı kurum olduğu, ancak Aralık 2009 itibariyle fiili olarak faaliyet göstermediği, sermaye piyasasında faaliyet göstermek için sahip olduğu yetki belgelerinin devri için davacı ile dava dışı A. Katılım Bankası A.Ş. arasında 21.06.2012 tarihli "Yetki Belgeleri Satış Sözleşmesi" imzalandığı ve davacının sahip olduğu "Alım Satım Aracılığı Yetki Belgesi" ile "Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Yetki Belgesi" öngörülen satış fiyatı üzerinden davacı adına iptal edilerek dava dışı A. Katılım Bankası A.Ş.'ye devredilmesi hususunda mutabık kalındığı anlaşılmaktadır.

9. Taraflar arasındaki sözleşmede tarafların yükümlülükleri açık bir şekilde düzenlenmiş; dava dışı A. Katılım Bankası A.Ş.'nin mali ve vergisel yükler hariç olmak üzere 1.700.000,00 TL karşılığında davacının sahip olduğu yetki belgelerinin devredilmesi suretiyle yeni bir aracı kurum kurmak ve faaliyet izni almak üzere SPK'ya başvurmak hak ve yetkisini kazanacağı belirtilmiştir. Öte yandan davacı tarafından sözleşme hükümleri çerçevesinde yetki belgelerinin iptali ve faaliyet konusunun değiştirilmesi amacı ile şirket bünyesinde kurul toplantılarının gerçekleştirileceği ve gerekli kararların alınacağı, SPK tarafından yetki belgelerinin iptal edilmesi sonrasında ise faaliyet konusu değişikliğine ilişkin hükümlerin aynen uygulanacağı belirtilmiş, dava dışı A. Katılım Bankası A.Ş. tarafından ise yeni aracı kurum kurulması amacıyla yönetim kurulu kararının alınacağı ve bu konuda SPK'ya başvuruda bulunulacağı taahhüt edilmiştir.

10. Sözleşme gereğince davacı tarafından; yetki belgelerinin iptali ve faaliyet konusunun değiştirilmesi amacı 21.06.2012 tarihli yönetim kurulu toplantısı yapılmış ve 12.08.2008 tarihli ARK/ASA-374 sayılı "Alım Satım Aracılığı Yetki Belgesi"nin ve 12.08.2008

tarihli ARK/TAASA-148 sayılı "Türev Araç Alım Satım Aracılığı Yetki Belgesi"nin A. Katılım Bankası A.Ş. lehine iptaline bu suretle sermaye piyasası faaliyetlerinden çekilmeye, yetki belgelerinin iptaline karar verilmesini takiben aracı kurum faaliyet konusunun değiştirilmesine, mevzuatın öngördüğü gerekliliklerin yerine getirilmesine karar verilmiştir.

11. Dosya kapsamından davacı şirketin 16.07.2012 tarihli ve 16026 sayı ile SPK kaydına alınan başvurusu ile; A. Y. Menkul Değerler A.Ş.'nin kuruluşuna izin verilmesi için sahip olduğu yetki ve izin belgelerinin iptali talebinde bulunduğu, SPK'nın 15.10.2012 tarihli ve 35 sayılı toplantısında A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin kuruluşuna izin verilmesi talebine ilişkin olarak davacı şirketin tüm yetki ve izin belgelerinin A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin tüm hukuki işlemleri tamamlanarak faaliyete geçtiği gün itibariyle iptal edilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır. A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ise 02.11.2012 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiş; bu durum 08.11.2012 tarihli ve 8189 sayılı Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilmiştir.

12. Bununla birlikte 30.12.2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6362 sayılı Kanun'un 138 inci maddesi ile Borsa İstanbul A.Ş. kurulmuş; İMKB'nin ve İstanbul Altın Borsasının tüzel kişiliklerinin Borsa İstanbul A.Ş.'nin esas sözleşmesinin tescili ile sona ereceği belirtilmiştir (6362 sayılı Kanun m. 138/4). Anılan Kanun'un 138/5 maddesi gereğince Borsa İstanbul A.Ş.'nin esas sözleşmesinin tescil edilmesi ile İMKB'nin ve İstanbul Altın Borsasının her türlü varlıkları, borçları ve alacakları, hakları ve yükümlülükleri, elektronik ortamdakiler de dâhil olmak üzere her türlü kayıtları ve diğer belgeleri bir bütün olarak, bu maddede yer alan istisnalar dışında, herhangi başka bir işleme gerek kalmaksızın Borsa İstanbul A.Ş.'ye devrolunmuş sayılır. Yine anılan Kanun'un 138/6 maddesi gereğince Borsa İstanbul A.Ş. esas sözleşmesinde paylarının yüzde kırk dokuzu, bu pay sahipliği ile ilgili her türlü işlem Hazine Müsteşarlığınca yürütülmek üzere Hazine, yüzde elli biri ise öncelikle aşağıda belirtilen amaçlarla değerlendirilmek üzere Borsa İstanbul A.Ş. adına kaydolunur; esas sözleşmenin tescil ve ilanını müteakip sermayenin yüzde dördü İMKB'nin mevcut üyelerine, binde üçü İstanbul Altın Borsası-

nın mevcut üyelerine eşit ve bedelsiz olarak; yüzde birine tekabül eden kısmı ise Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğine bedelsiz olarak devredilir.

13. A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin 02.01.2013 tarihinde SPK kaydına alınan başvurusu ile; şirket adına Alım Satım Aracılık, Halka Arza Aracılık, Portföy Yöneticiliği ve Yatırım Danışmanlığı Yetki Belgeleri düzenlenmesi ile sermaye piyasası araçlarının kredili alım, açığa satış ve ödünç alma, verme işlerine izin verilmesi talebi ile SPK'ya başvuruda bulunulduğu anlaşılmaktadır.

14. SPK'nın 22.02.2013 tarihli ve 6 sayılı toplantısında; davacı şirketin yetki ve izin belgelerinin iptal edildiği hususunun davacı şirkete bildirilmesine, şirketin yetki ve izin belgelerinin iptali keyfiyetinin ticaret sicilinden terkin edilerek Türk Ticaret Sicil Gazetesi ile ülke çapında yayınlanan en az iki gazetede ilan edilmesi gerektiğinin bildirilmesine, şirketin esas sözleşmesinde ticaret ünvanı, amaç ve faaliyet konularına ilişkin hükümlerin sermaye piyasası faaliyetlerini kapsamayacak şekilde değiştirilmesi gerektiğini bildirmesine karar verilmiş; bu husus SPK'nın 26.02.2013 tarihli yazısı ile davacı şirkete bildirilmiştir.

15. Yine SPK'nın 22.02.2013 tarihli ve 6 sayılı toplantısında; davacı şirketin A. Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş.'nin faaliyete geçmesi için sahip olduğu yetki belgelerinin iptali başvurusunun olumlu karşılandığı, A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin işlemlerine izin verilmesi başvurusunun 6362 sayılı Kanun kapsamında yapılacak düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar geçerli olmak üzere geçici olarak olumlu karşılanmasına, gerekli harcın yatırılarak ödeme makbuzunun SPK'ya iletilmesine, blokaj yükümlüğünün sağlanması için gerekli süre içerisinde Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliğine üyelik için başvuru yapılmasına karar verilmiş; bu husus Sermaye Piyasası Kurulunun 26.02.2013 tarihli yazısı ile A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye bildirilmiştir.

16. Borsa İstanbul A.Ş.'nin 11.04.2013 tarihli ve 2013/02 sayılı yönetim kurulu kararı ile; yetki belgeleri A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş. lehine iptal edilen davacı şirketin borsa üyeliğinden çıkarılmasına ve A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin borsa üyeliğine kabul edilmesine karar verilmiştir.

17. Öte yandan Borsa İstanbul A.Ş.'nin 04.07.2013 tarihli ve 2013/17 sayılı yönetim kurulu kararı ile; 6362 sayılı Kanun'un 138/6-a maddesi gereğince C grubu ortaklık paylarından 15.971.094 adet payın bedelsiz olarak A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ne devredilmesine karar verilmiş, bu husus 18.07.2013 tarihli yazı ile A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye bildirilmiştir.

18. Görüldüğü üzere davacı şirket ile dava dışı A. Katılım Bankası A.Ş. arasında imzalanan 21.06.2012 tarihli "Yetki Belgeleri Satış Sözleşmesi"nin konusunu ekonomik bir değer ve yarar taşıyan ve bir işin yapılması için gerekli olan ruhsat ve yetki belgeleri oluşturmaktadır. Her ne kadar 818 sayılı Kanun'un 182/1 maddesi gereğince satıcı satılan şeyin mülkiyetini alıcıya devretmek zorunda ise de hak seviyesine ulaşmamış ekonomik yarar ve faydalarda devir işlemi bunların alıcıya ait olmaları için gerekenlerin yapılmasıyla gerçekleşir. Bir aracı kurumun İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında üye olabilmesi ve işlem yapabilmesi için yetki belgelerine sahip olması gerekmektedir. Dolayısıyla borsaya üyelik, satış sözleşmesi kapsamında değerlendirildiğinde yetki belgelerinin eklentisi niteliğindedir. 4721 sayılı Kanun'un 686 ncı maddesi gereğince bir şeye ilişkin tasarruflar, aksi belirtilmedikçe onun eklentisini de kapsar; asıl şeyin satışı durumunda, eklenti de satış kapsamındadır. Böylece 21.06.2012 tarihli satış sözleşmesinde aksi belirtilmediğinden davacı şirkete ait yetki belgelerinin satışı, bu yetki belgeleri ile sermaye piyasasında faaliyet gösterme ve borsaya üye olma neticesine dayalı olarak İMKB üyeliğinden doğacak payların da alıcıya ait olduğu kabul edilmelidir.

19. Davacı şirket ile dava dışı A. Katılım Bankası A.Ş. arasında imzalanan 21.06.2012 tarihli satış sözleşmesi sonrasında davacı şirket tarafından sözleşmeye konu yetki belgelerinin alıcıya ait olması için gerekenlerin hepsi 6362 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce yapılmıştır. Böylece anılan Kanun yürürlüğe girmeden önce kurulan A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş. sermaye piyasasında faaliyet göstermek için gerekli olan tüm yetki belgelerinin sahibi olmuştur. Bu kapsamda hem SPK'nın hem de Borsa İstanbul A.Ş.'nin 6362 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra almış olduğu kararlar kurucu değil açıklayıcı niteliktedir. Başka bir deyişle hem SPK'nın hem de Borsa İ-

tanbul A.Ş.'nin yönetim kurulunun aldığı kararlar, satış sözleşmesi neticesinde yetki belgelerinin ve borsa üyeliğinin alıcıya ait olduğunu açıklayan kararlardır.

20. Bununla birlikte dava konusu satış sözleşmesinin yapılmasıyla 818 sayılı Kanun'un 183 üncü maddesi gereğince sözleşmeye konu yetki belgesi kapsamındaki tüm hasar ve yarar alıcıya geçmiştir. Bu kapsamda 6362 sayılı Kanun'un 138/6-a maddesi gereğince İMKB'de üye olanlara devredilecek olan Borsa İstanbul A.Ş.'nin hisselerinden de alıcının yararlanması gerekir.

21. Hemen belirtilmesi gerekir ki davacı şirket tarafından A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye gönderilen yazıdan satış sözleşmesinin yapılması sonrasında sözleşmeye konu yetki belgeleri nedeniyle davacı şirkete tahakkuk eden hizmet, aidat, yetki belgesi harç tutarı gibi bedellerin davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından ödenmesi gerektiği belirtilmiş; bu bedellerin anılan **davalı** tarafından ödendiği anlaşılmıştır. Davacı şirketin satış sözleşmesinden sonra tahakkuk eden hizmet, aidat, yetki belgesi harç tutarı gibi bedelleri davalı A. Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye ödettirmesi, ancak yetki belgelerinin yararı niteliğindeki borsa üyeliğinin kendisine ait olduğunu iddia etmesi 4721 sayılı Kanun'un 2 nci maddesi gereğince dürüstlük kuralına aykırılık teşkil etmektedir.

22. Bu itibarla ilk derece mahkemesince, yukarıda belirtilen hususlar gözetilerek davanın reddine karar verilmesi gerekmektedir.

23. Hâl böyle olunca Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uymak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasa-ya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

A. Davalı Borsa İstanbul A.Ş. Vekilinin Temyizi Yönünden

Davalı Borsa İstanbul A.Ş. vekilinin temyiz itirazlarının hukuki yarar yokluğundan **REDDİNE**,

B. Davalı A. Y. Menkul Değerler A.Ş. Vekilinin Temyizi Yönünden

Davalı A. Y. Menkul Değerler A.Ş. vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı 6100 sayılı Kanun'un 371 inci maddesi gereğince **BOZULMASINA**,

İstek hâlinde temyiz peşin harçlarının yatırıncılara ayrı ayrı geri verilmesine,

Dosyanın 6100 sayılı Kanun'un 373 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

04.10.2023 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.

T.C.
YARGITAY
11. HUKUK DAİRESİ
TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

ESAS NO :2022/261
KARAR NO :2023/3737

İNCELENEN KARARIN
MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye
Mahkemesi 44. Hukuk
Dairesi

TARİHİ :18.11.2021
SAYISI :2020/647 Esas,
2021/1398 Karar

DAVACI :John Wayne
Enterprises LLC.

DAVALI :M. A. A.
DAVA TARİHİ :28.12.2016
HÜKÜM :Başvurunun esastan
reddi

TEMYİZ EDEN :Davalı vekili
İLK DERECE MAHKEMESİ:Bakırköy 1. Fikri ve
Sinai Haklar Hukuk
Mahkemesi

TARİHİ :12.12.2017
SAYISI :2016/218 E.,
2017/273 K.

Taraflar arasındaki marka hükümsüzlüğü davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davalı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince, başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkili şirketin ünlü Amerikalı oyuncu John Wayne'nin çocukları tarafından kurulduğunu ve bugün dahi onlar tarafından

idare edildiğini, müvekkilinin 1980'li yıllardan itibaren "John Wayne" ibaresini dünyanın bir çok ülkesinde ve uluslararası patent ofisleri nezdinde adına marka olarak tescil ettirdiğini, müvekkilinin "John Wayne" markasının gerçek hak sahibi olduğu gibi markanın dünya çapında da tanınmış bir marka olduğunu, davalının 2010/47125 ve 2011/90448 sayılı ve her ikisi de "John Wayne" ibaresinden ibaret olan markaları müvekkili markasının tanınmışlığından haksız olarak istifade etmek amacıyla kötü niyetli bir şekilde adına marka olarak tescil ettirdiği ileri sürerek davalı adına tescilli 2010/47125 ve 2011/90448 sayılı markaların hükümsüz kılınarak sicil-den terkinine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı M. A. A., cevap dilekçesi sunmamıştır.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacı yana ait "JOHN WAYNE" ibareli markanın ünlü bir sinema oyuncusunun isminden yaratıldığı, "John Wayne" ibaresi ülkemizde davacı adına marka olarak tescil edilmemiş ise de bir sinema karakterinin ismi olan bu ibarenin ülkemizde bilinen ve tanınan bir isim olduğu, davacının bu ibareyi bir çok ülkede adına marka olarak tescil ettirdiği, davalının hiç bir zorunluluk bulunmamasına rağmen bu ismi davacı şirketle ilgili olan mal ve hizmetlerde marka olarak tescil ettirmesinin kötü niyetli bir davranış olduğu, kötü niyetin hiç bir zaman ve süreyle sınırlı olmaksızın her zaman ileri sürülebileceği, davalının adına tescilli markayı kovboy resimleriyle birlikte kullanmasının davacı markasına yanaşma ve davacı markasının tanınmışlığından haksız olarak istifade etme amacına delalet ettiği, davacı adına yurt dışında tescilli olan markalarla davalı adına ülkemizde tescilli bulunan davaya konu markaların görsel ve işitsel açıdan ayırt edilemeyecek derecede benzer olduğu, davacıya ait John Wayne ibareli marka tanınmış olduğu gibi davacının bu marka üzerinde üstün hak sahipliği de bulunduğu gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davalı vekili istinaf dilekçesinde özetle; davanın müvekkili markaların tescil edilmesinden beş yıl geçtikten sonra açıldığını, davacının sessiz kalma yoluyla hak kaybına uğradığını, müvekkilinin davaya konu “John Wayne” markasının ülkemizdeki gerçek hak sahibi olduğunu, markayı tescil edildiği tarihten bu yana gerçekleştirdiği yoğun emek ve mesaiyle tanınmış hale getirdiğini, kötü niyetli olmadığını belirterek İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasını istemiştir.

C. Gerekeç ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile İlk Derece Mahkemesinin vakia ve hukuki değerlendirmesinde usul ve yasaya aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle başvurunun esasın reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde; istinaf dilekçesinde ileri sürdüğü hususları tekrar ederek kararın bozulmasını istemiştir.

C. Gerekeç

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, marka hükümsüzlüğü istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Kanun’un 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 370 ve 371 inci maddeleri, 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin (556 sayılı KHK) 8 inci maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile aynı KHK’nın 35 inci ve 42 inci maddeleri.

3. Değerlendirme

1. Dava, gerçek hak sahipliği, tanınmışlık ve kötü niyet vakıalarına dayalı marka hükümsüzlüğü istemine ilişkindir.

2. Marka hukukuna egemen olan ülkesellik prensibi gereğince, tescilli bir marka sahibinin hakları ancak markanın tescilli olduğu ülke sınırları dahilinde korunacak olup başka ülkelerde marka koruması için o ülkede, ilgili mevzuatına göre de markanın tescil edilmesi gerekir. Bu bağlamda her devlet, marka hakkını, maddi ve şekli koşulları yerine getirmek kaydıyla, sadece kendi ülkesinin sınırları içinde koruyacak, yine sadece kendi ülkesinde vuku bulan ihlallerde, tecavüze uğrayan ve kendi kanunlarına göre hak sahibi olan kişinin, kendi ülkesindeki hukuk yollarını kullanmasını sağlayacaktır. Davacı yan, “John Wayne” ibareli markaları, dünyanın bir çok ülkesinde 1980’li yıllardan itibaren hükümsüzlüğü talep edilen davalı markalarının tescilli olduğu sınıflarda adına marka olarak tescil ettirmiş ise de anılan ibareyi Ülkemizde marka olarak tescil ettirmemiştir. Dosya kapsamında, davacının söz konusu işareti, davalı markalarının tescil edildiği tarihten önce Ülkemizde tescilsiz olarak kullandığına ilişkin bir delil de bulunmamaktadır. Bu nedenle, davacı yan, kural olarak yurt dışında tescilli olan “John Wayne” ibareli markalarına dayalı olarak davalının aynı ibare ve sınıfa ilişkin markaları Ülkemizde tescil ettirmesine engel olamaz. Zira ülkesellik prensibi gereğince marka sahibinin haklarının ancak markanın tescilli olduğu ülke sınırları dahilinde korunması esastır. Ancak hukukun genel ilkelerine göre kötü niyetin hiç bir şart ve durumda korunup himaye edilmesi söz konusu olamayacağından kötü niyet, ülkesellik prensibinin istinasını teşkil eder. O halde somut uyuşmazlığın çözüme kavuşturulması için davalının davaya konu markaları kötü niyetle tescil ettirip ettirmediğinin belirlenmesi gerekmektedir.

3. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun (YHGK) 29.06.2022 tarih, 2020/11-699 E., 2022/1093 K. sayılı ilamında da belirtildiği üzere, gerek 556 sayılı KHK’da gerekse de 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu’nda hangi hâllerde kötü niyetli marka başvurusunun söz konusu olduğu belirtilmemiştir. Ancak genel olarak kötü niyetli marka başvurusu; hak sahibi olmadığını bilmesine rağmen dürüstlük kuralına aykırı şekilde tescil için başvuruda bulunulması veya başvurunun tescil ettirilmesi olarak tanımlanabilir. Bu kapsamda başvuru sahibinin markanın aynısının veya benzerinin bir başkası tarafından kullanıldığını bilmesi veya bilmesi gerekmesi hâli, kötü niyetin varlığında önem kazanmaktadır. Örneğin, gerçek hak sahibi olmamakla birlikte başkasının ticaretinde kullandığı tescilsiz bir işareti, kendisinin hak sahibi olmadığını bile bile tescili için başvuruda bulunan

kimse kötü niyetli sayılacaktır. Yine başkası tarafından kullanılan bir markanın aynısını veya benzerini bilerek ve haklı bir neden olmaksızın sırf rakibini engellemek amacı taşıyan engelleme markaları kötü niyetli marka başvurusu olarak değerlendirilmelidir. Ayrıca başkasının markasından haksız olarak yararlanmak veya gerçekte kullanılmayıp yedekleme ve marka ticareti yapmak ya da şantaja yönelik başvuruda bulunmak ve tescil ettirmek de kötü niyetli olarak kabul edilmelidir. Görüldüğü üzere kötü niyetli marka başvurusu hâli her somut olay kapsamında ayrıca değerlendirilmesi gereken bir husustur. Bu kapsamda marka hükümsüzlüğü davalarında kötü niyet iddiası ileri sürülmüş ise 4721 sayılı Kanun'un 2 nci maddesi gereğince kötü niyetin korunması söz konusu olamayacağından her somut olayın özellikleri göz önüne alınarak açıkça kötü niyetle gerçekleştirildiği belirlenen marka tescilinin hükümsüzlüğüne karar verilmelidir.

4. Yapılan açıklamalar ışığında somut olaya dönülecek olursa, İlk Derece Mahkemesince, davacı yana ait "JOHN WAYNE" ibareli markanın ünlü bir sinema oyuncusunun isminden yaratıldığı, "John Wayne" ibaresi ülkemizde davacı adına marka olarak tescil edilmemiş ise de bir sinema karakterinin ismi olan bu ibarenin ülkemizde bilinen ve tanınan bir isim olduğu, davacının bu ibareyi bir çok ülkede adına marka olarak tescil ettirdiği, davalının hiç bir zorunluluk bulunmamasına rağmen bu ismi davacı şirketle ilgili olan mal ve hizmetlerde marka olarak tescil ettirmesinin kötü niyetli bir davranış olduğu gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir. Ancak İlk Derece Mahkemesince tanınmışlığa gerekçe olarak gösterilen hususlar davacı markalarına ilişkin değil ünlü aktör John Wayne'nin dünya ve ülkemizdeki ününe ve tanınmışlığına ilişkindir. Adı geçen aktörün ünü ve tanınmışlığı, sözü edilen aktörün isminden yaratılan davacı markalarına mal edilemez. Tanınmışlık olgusunun, marka hukukunda kabul edilen genel prensipler gereğince ayrıca ispatlanması gerekir. Bu bağlamda, davacı adına tescilli markalarının dünyanın bir çok ülkesinde tescilli olup kullanılması bu markaların Ülkemizde de tanındığını kabul için yeterli değildir. Ancak aksi kabul edilse dahi Dairemizin 01.03.2021 tarihli 2020/1726 E., 2021/1838 K. sayılı kararında da belirtildiği üzere kötü niyete ilişkin başka bir emare olmaksızın salt tanınmış markanın aynı

veyahut benzerinin tescil edilmesi kötü niyetin varlığını kabul için yeterli değildir. Kötü niyetin kabulü için bunun yanında, yukarıdaki (4) numaralı bentte de ifade edildiği üzere başvuru sahibinin, markayı gerçekte kullanma amacı olmaksızın engelleme, şantaj ve para koparma gibi amaçlarla tescil ettirdiğinin ispatlanması gerekir.

5. Hemen belirtmek gerekir ki dosya kapsamında, davalının davaya konu "John Wayne" ibareli markaları gerçekte kullanma amacı olmaksızın engelleme, yedekleme veyahut şantaj amacıyla tescil ettirdiğine ilişkin bir delil bulunmamaktadır. Tersine davalının davaya konu markayı tescilli olduğu sınıflarda kullandığı hatta bu markaları çeşitli mecralarda reklam faaliyetlerine konu ettiği anlaşılmaktadır. Bu hale göre, davalının davaya konu markaları kötü niyetle tescil ettirdiğinin kabulü mümkün olmayıp aksi yöndeki İlk Derece ve Bölge Adliye Mahkemeleri gerekçeleri isabetli bulunmamıştır.

6. Bu itibarla, İlk Derece ve Bölge Adliye Mahkemelerince, davacının, ülkesellik prensibi gereğince, yurt dışında tescilli olan "John Wayne" ibareli markalarına dayalı olarak davalının aynı ibare ve sınıfa ilişkin markaları Ülkemizde tescil ettirmesine engel olamayacağı, kötü niyet iddiasının ise ispatlanmadığı gözetilerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yanılığın değerlendirilmeye dayalı olarak karar verilmesi doğru görülmemiş bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esaslan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

13.06.2020 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.

Başkan V.
Hafize Gülgün
Vuraloğlu
(Karşı Oy)

Üye
Ali Orhan

Üye
Dr. Orhan Sekmen

Üye
Mikail Özdemir

Üye
İsmail Yavuz

KARŞI OY

Taraflar arasındaki marka hükümsüzlüğü davasında uyuşmazlık davalının marka tescilinin kötü niyetli olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

Davacı JOHN WAYNE ENTERPRISES Şirketi, davalının 2010/47125 ve 2011/90448 başvuru numaralı markalarının hükümsüzlüğünü talep etmiştir.

2010/47125 sayılı JOHN WAYNE markası 18, 25, 35 inci sınıfta 19.07.2010 tarihinden itibaren, 2011/90448 sayılı JOHN WAYNE markası 35 inci sınıfta 04.11.2011 tarihinden itibaren 10 yıl müddetle tescil edilmiştir.

Marka tescili, kötü niyetli ise, bu tescile dayalı olarak elde edilen koruma dürüstlük kuralına aykırıdır, hakkın kötüye kullanılmasıdır. Yargıtay, markanın tescilinde kötü niyeti ilk defa İstanbul 4. Fikri Sinaî Haklar Mahkemesinin direnme kararının Hukuk Genel Kurulu kararı ile yerinde görülmesi neticesinde hükümsüzlük nedeni olarak kabul etmiştir. RG. 512+şekil markasının kötü niyetli tescil edildiği gerekçesiyle verilen direnme kararı Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 16.07.2008 tarih 2008/11-501 E. 2008/507 K. sayılı kararı ile onanmış, bu kararda kötü niyetli tescilin tanımı yapılmıştır. Buna göre: “Marka Hukukunda genel olarak kabul gören anlayışa göre, tescil yoluyla sağlanan marka korumasının amacına aykırı biçimde kötüye kullanılması yoluyla başkasının markasından haksız olarak yararlanarak veya gerçekte kullanılmayıp yedekleme, marka ticareti yapmak amacına ya da şantaja yönelik başvuru ve tesciller kötü niyetli olarak kabul edilmektedir.” 10.01.2017 tarihinde yürürlüğe giren SMK’nın 6/9 maddesinde, kötü niyet nispi ret nedeni olarak açıkça düzenlenmiştir. SMK 25 inci maddede de hükümsüzlük nedeni olarak yer almaktadır.

Kötü niyetli tescilin tespitinde Dairemiz kararları başta olmak üzere bir değerlendirme yapmak gerekir. Markanın yaratılmış marka olması, herkesin aklına gelmesinin ticari hayatın olağan akışı ile bağdaşmaması hallerinde, farklı ülkelerde yer alan kişiler tarafından birbirinden habersiz bir ibare oluşturulmasının olanaksız olduğu halde kötü niyetin varlığı kabul edilmektedir. Bu gibi hallerde, başkasına ait markayı tescil ettirmek isteyen marka sahibinin markayı “tesadüfen” bulduğunu çok inandırıcı

açıklama ile ispat etmesi ve ispatlamadıkça kötü niyetinin varlığını kabul etmek gerekir.

HGK’nun 2021/11-76 E., 2023/244 K. sayılı kararında da 556 sayılı KHK da ve SMK’da hangi hallerin kötü niyetli marka başvurusu olduğunun belirtilmediği, ancak genel olarak kötü niyetli marka başvurusunun, hak sahibi olmadığını bilmesine rağmen dürüstlük kuralına aykırı şekilde tescil için başvurulması veya başvurunun tescil ettirilmesi olarak tanımlanmıştır. Başvuru sahibinin markanın aynıının veya benzerinin bir başkası tarafından kullanıldığını bilmesi veya bilmesi gerekmesi halinin, kötü niyetin varlığında önem kazandığı vurgulanmıştır. Kötü niyetli marka başvurusu halinin her somut olayın özellikleri gözönüne alınarak değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yurt dışında pek çok ülkede tescilli ve kullanılan markada geçen özgün/fantezi kelimenin Türkiye’deki başvuru ve marka sahibi tarafından tesadüfen marka olarak tercih edilmesi gerçekçi değildir.

Davacının aynı ibareli JOHN WAYNE markası yabancı bir marka olup, Türkiye’de tescilli olmadığı, tanınmış sinema oyuncusunun isminden yaratılmış bir marka olup, Türkiye’de bilinen ve tanınan bir karakter olduğu, söz konusu marka Türkiye’de tescilli olmasa dahi hiçbir emtia grubuyla ilişkilendirilmeyecek derecede ayırdediciliği bulunduğu, pek çok ülkede tescilli olup tanınmış olduğu, davalının davacı markasını aynı ve benzer mallar için kovboy karakteriyle kullanarak, davacının markasından yararlanma kastı taşıdığı İlk Derece Mahkemesince alınan bilirkişi raporu ile de anlaşılmıştır.

Bölge Adliye Mahkemesince de benimsenen İlk Derece Mahkemesi kararı gerekçesinde belirtildiği gibi, davalının hiçbir zorunluluk olmadan ve davacının birçok ülkede tescilli olup; tanınmış sinema oyuncusunun ismini taşıyan, aynı ibareyi taşıyan tanınmış markayı davacı markasıyla ilişkilendirecek emtia grubunda tescil ettirmesi tesadüfi olmayıp kötü niyetli ve davacının markasının tanınmışlığından faydalanmayı amaçladığından kötü niyetli tescilin terkinin gerekir. Bölge Adliye Mahkemesince de esasdan ret kararı gerekçesinde davacı markasının Paris Sözleşmesi kapsamında korunduğu ve tanınmış marka olduğu, davalının davacı tanınmış markası olan JOHN WAY-

NE ibaresinden yararlanma amacıyla hareket ettiği ve kötü niyetli kabul edilmesi gerektiği belirtilmiş olup, haksız yararlanma kastı açık ve bu nedenle kötü niyetli olarak kabulü gerekli ve dosya kapsamına uygun,

itibara değer bilirkişi raporu da aynı sonuca varmış iken, kötü niyetin ispatlanamadığı gerekçesiyle bozma kararı verilmesine katılmıyorum, kararın onanması gerektiğini düşünüyorum.

Başkan V.
Hafize Gülgün Vuraloğlu

M.İ.A
Karşılaştırıldı A.D
T.G